

30 maart 2019

'Rekenkamers hebben verbindende secretarissen nodig'

Hoe ziet de rekenkamer van de toekomst eruit? Dat was de centrale vraag tijdens een minisymposium op 29 maart. Het minisymposium werd georganiseerd door de Rekenkamercommissie WVOLV, ter gelegenheid van het afscheid van haar secretaris Rini Teunissen.

Zeer betrokken

Teunissen is gedurende 13 jaar secretaris geweest van de Rekenkamercommissie en werkte daarvoor bij gemeente Oegstgeest. In het openingswoord wordt hij geprezen door voorzitter Dolf Kamermans: "Rini heeft een enorme kennis en is zeer betrokken. Hij wil dat de Rekenkamercommissie een rol van betekenis vervult."

Groot netwerk

In de lange periode bij de Rekenkamercommissie heeft Teunissen een groot netwerk opgebouwd. Met de drie sprekers tijdens het minisymposium heeft hij in het verleden samengewerkt.

Voorzitter van de Rekenkamercommissie WVOLV Dolf Kamermans

'Zinnig, zuinig en zorgvuldig'

[Cornelis van der Werf](#) is secretaris van de [Algemene Rekenkamer](#). "We kijken of de rijksoverheid publiek geld zinnig, zuinig en zorgvuldig heeft uitgegeven." Van der Werf vertelt over de historie van de rekenkamer. "Sinds 1814 heeft de rekenkamer een formele positie in de Grondwet."

Links gespreksleider [Peter Struik](#), rechts Cornelis van der Werf (secretaris Algemene Rekenkamer)

In 1814 besteedde de rijksoverheid 50 miljoen; nu is dat 300 miljard. Daarvan wordt 30 miljard in het [Gemeentefonds](#) gestort. "Dit geld is voor de 350 gemeenten en kan door hen vrij besteed worden. Hoeveel rekenkamers hebben zich druk gemaakt over de besteding ervan?", vraagt Van der Werf zich hardop af.

'Spreek de taal'

Om de lokale en regionale rekenkamers versterken, heeft minister Ollongren een [wetsvoorstel](#) gedaan. Raadsleden of statenleden zouden volgens haar géén zitting mogen hebben in hun rekenkamers.

Van der Werf: "Ik vind het goed om uitsluitend onafhankelijke leden te hebben. Maar die moeten dan wèl weten hoe het spel gespeeld wordt. Want als je de taal niet spreekt, dan heb je geen effect. Dat vraagt om mensen als Rini Teunissen."

Contacten leggen

Want volgens Van der Werf legt de scheidend secretaris veel contacten, houdt hij alles goed bij en schakelt hij met iedereen. "Rekenkamers moeten tussen de officiële bijeenkomsten contacten hebben. Doe je dat niet? Dan ben je niet effectief."

Voldoende omvang

Ook de tweede spreker tijdens het minisymposium, [Peter van den Berg](#), is vol lof over de secretaris van "de rekenkamercommissie met de lange naam". Van den Berg is er voorzitter van geweest. Nu is hij voorzitter van de Rekenkamer Utrecht.

Peter van den Berg (voorzitter Rekenkamer Utrecht)

Van den Berg vindt dat de Rekenkamercommissie WVOLV veel verschillende onderwerpen onderzoekt. En hij is tevreden over de omvang. "Voldoende omvang is nodig om professioneel te kunnen werken en effectief te kunnen zijn. Enkele rekenkamers in de regio zijn niet toegericht op hun taak, omdat ze te klein zijn."

Continuïteit

Volgens Van den Berg is continuïteit van het rekenkamerwerk erg belangrijk: "Het is een voorwaarde voor kwaliteit. Wat dat betreft zit het bij deze rekenkamercommissie wel snor. Want Rini Teunissen zit er langer dan de zittingsduur van alle leden bij elkaar opgeteld", zegt hij met een glimlach.

Professionele secretaris

De rekenkamer van de toekomst heeft een professionele secretaris nodig, zo is de overtuiging van Van den Berg. "Iemand die onderzoeken ondersteunt, een goed gevoel heeft voor bestuurlijke verhoudingen en op die dagelijkse contacten onderhoudt en scherp houdt. Kortom: de rekenkamer van de toekomst heeft een Rini Teunissen nodig."

Mee veranderen

Van den Berg vindt dat de rekenkamer moet mee veranderen, als de schaal van de gemeentelijke onderwerpen verandert. "Dus als bijvoorbeeld de inkoop van jeugdhulp gemeente overstijgend is, dan zal rekenkameronderzoek naar dat onderwerp óók gemeente overstijgend moeten zijn."

Tot slot benadrukt Van den Berg het aspect nabijheid. "Gemeenteraad en rekenkamer moeten elkaar wel kunnen vinden. Daarom is volgens mij vier gemeenteraden onder één Rekenkamercommissie het maximum."

Niet tè informeel

De derde spreker, [Cees Bremmer](#), vindt echter dat de relatie tussen gemeenteraad en rekenkamer niet tè informeel moet zijn. "Want de rekenkamer is er *voor* de raad, maar niet *van* de raad."

Cees Bremmer (raadslid Voorschoten, oud-(Euro)parlementariër)

Politieke carrière

Cees Bremmer is momenteel raadslid in Voorschoten. Maar in zijn lange politieke carrière was hij ook al Tweede Kamerlid en Europarlementariër. Hij blikt terug op de vorige sprekers en signaleert allerlei trends in 'rekenkamer-land'.

Trends

Bremmer waarschuwt voor te grote samenwerkingsverbanden. "Met hoe meer mensen je samenwerkt, hoe minder het co-eigenaarschap wordt ervaren. Dan is er minder een gedeeld gevoel; een ver-van-je-bed-show."

Trends die Bremmer signaleert:

- fragmentarisering van politiek ("raadsleden worden extra overvoerd");
- meer participatie ("van buiten naar binnen met burgerpanels en oor te luister leggen bij belanghebbenden");
- meer zichtbaar worden van rekenkamers ("met sociale media");
- niet-financiële onderzoeksonderwerpen ("zoals duurzaamheid en energietransitie").

'Jaarlijkse conferentie'

Als het aan Bremmer ligt, organiseert de Rekenkamercommissie elk jaar in april een conferentie. "Want zoiets wordt door de raadsleden als positief ervaren."

Onderdelen die volgens hem in ieder geval tijdens een jaarlijkse conferentie op de agenda moeten komen:

- planning van en verantwoording over de activiteiten;
- een inhoudelijk thema;
- een presentatie van een rapport.

'Herhaald refrein'

Bremmer heeft voor zijn toespraak o.a. de jaarverslagen van de Rekenkamercommissie over 2010 en 2013 uitgeweid. Daarin schreef de Rekenkamercommissie dat ze wil voorkomen dat rapporten in de la verdwijnen. "Die kwestie is volgens mij een herhaald refrein: hoe monitoren we de implementatie van de aanbevelingen?"

Positieve houding

Tot slot pleit Cees Bremmer voor een positieve houding van rekenkamers. "Want, om met de woorden van dichter Joost van den Vondel te spreken: 'Wie klaagt is niemands vriend'."

Zo'n 50 aanwezigen in de raadzaal in Oegstgeest

Dankwoord van Rini Teunissen